1949.XI.2

Motinos charakteristika

Planas.

Įžanga. Kas paskatino Gorkį sukurti revoliucionierės moters paveikslą?

Dėstymas. Motinos charakteristika:

1. Užguito gyvenimo dienos:

a) santykiai su vyru,

b) pažiūros į gyvenimą;

2. Motinos charakterio persiformavimas revoliucionierių įtakoje:

a) pažiūros į revoliucinį sūnaus darbą,

b) motiniška meilė visiems revoliucionieriams.

Pabaiga. Pelagėjos Nilovnos gyvenimo kelias - kelias, kuriuo ėjo visa Rusijos darbininkų klasė.

Revoliucionieres motere paveikslą M. Gorkis sukūrė veikiamas tų revoliucijos kovų, kurias jis pats matė ir kuriose jam teko dalyvauti. Garsiajame savo romane „Motina" M. Gorkis pavaizduoja kelią moters, kuri didžiąją savo gyvenimo dalį praleido niūrioje ir užguitoje aplinkoje. Rašytojas su ypatinga meniniko jėga piešia revoliucionieres Pelagėjos Nilovnos charakterio evoliuciją. To meto darbininkijos gyvenimo aplinkybės ir paskatino M. Gorkį atvaizduoti jas kūryboje.

Pelagėja Nilovna „Motinos" romane užima svarbiausią vietą. Romano pradžioje motina vaizduojama vyro užguita, nematanti savo gyvenime jokios prošvaistės moteris. Santykiuose su vyru ji buvo tyli, baili ir nežeminta. Autorius taip aprašo motinos išvorę: „Ji buvo augalota, šiek/tiek sukumpusi, paliūsusi nuo sunkaus darbo ir vyro smūgių, vaikščiojo tyliai ir kažkaip skersa, lyg visada bijodama kažką užklimdyti. Platus, apvalus veidas, raukšlių išvagotas, ir paputęs, švytėjo tamsiomis akimis, baimingai liūdnomis... Visa ji buvo švelni, liūdna, nužeminta..." Su baime ji lenkdavosi despotui vyrui, kuris su ja labai šiauriai elgdavosi.

Į gyvenimą Pelagėja Nilovna žiūrėjo kaip į skurdo ir ašarų pakalnę. Ji nežinojo, kas kaltas dėl tokio skurdaus ir vargingo darbininkų gyvenimo. Pelagėja matė, kaip darbininkai, alkani ir apiplyšę, renkasi smuklėje, kad tek bent trumpam laikui užmirštų vargą.

Prisimindama savo jaunystę, ji sakė, kad nieko, išskyrus vargą, gyvenime nemačiusi. Nuo pat mažų dienų ji gyveno skurdžiai, kaip ir visi darbininkai.

Skaitant romaną, aiškiai jaučiamas Pelagėjos Nilovnos charakterio persiformavimas. Mes matome, kaip iš paprastų darbininkų, gyvenančių skurde, priespaudoje, kyla drąsūs revoliucinio sąjūdžio vadai, kovotojai.

Kai sūnus Pavlas pradeda skaityti draudžiamas knygas, Pelagėja nedrįsta jam tai uždrausti. Pilnomis baimės akimis ji seka šį Pavlo darbą. Pastebėjęs motinos baimę ir nerimą, Pavlas jai paaiškina savo darbo prasmę: „Mums, darbininkams, reikia mokytis. Mes turime sužinoti, turime suprasti, kodėl toks sunkus mūsų gyvenimas." Dabar motina suprato, kuriuo keliu eina jos sūnus. Ji suprato, kad klausyti jam nereikia. Pelagėja Nilovna pati stengiasi suprasti, apie ką kalba Pavlas ir jo draugai. Kai sūnus suimamas, motina tęsia jo pradėtą darbą.

Pelagėjos Nilovnos širdyje gimsta meilė visiems revoliucionieriams. Ji supranta Pavlo ir jo draugų siekimus, jų kovos tikslą ir jiems stengiasi padėti. Rūpestingu moniškumu ji priima kiekvienąrevoliucionierių ir jam padeda. Pelagėja Nilovna jaučiasi esanti motina ne tik vieno revoliucionieriaus Pavlo, bet ir visų revoliucionierių. Areštavus Pavlą, motina su dar didesniu pasiryžimu pradeda platinti atsišaukimus ir kitokius revoliucioniškus lapelius